

«Тасдиқ менамоям»
Ректори Муассисаи давлатии
таълимии «Донишгоҳи давлатии
Хучанд ба номи академик
Бобочон Ғафуров» профессор
Чуразода Чамшед Ҳабибулло

«_____» _____ соли 2020

ХУЛОСАИ

Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров»

Диссертатсияи Ёзбекова Мунира Абдушукуровна таҳти унвони «Ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯёни ихтисоси дизайни маҳсулоти дӯзандагӣ дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос» дар кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» ба иҷро расонида шудааст.

Диссертатсия дар давоми 3 соли таҳсил дар докторантура(PhD) аз рӯи ихтисоси 6D010200 - Педагогика ва психология ба иҷро расонида шудааст. Соли раван имтиҳони маҷмӯии докторантураро бо баҳои аъло супоридааст.

Ёзбекова М.А. соли 2004 Донишкадаи политехникии Донишгоҳи техникии Тоҷикистон дар шаҳри Хучанд ба номи М. Осимӣ ва соли 2017 магистратураи МДТ «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров»-ро дипломи аъло хатм намудааст.

Роҳбари илмӣ Азизов Абдулатиф Абдуҳалимович - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи технология ва методикаи таълими онӣ факултети санъати тасвирӣ ва технология ба сифати роҳбари илмӣ таъин гардидааст.

Вобаста ба натиҷаи муҳокимаи пешакӣ ба диссертатсияи Ёзбекова М.А. дар мавзӯи «Ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯёни ихтисоси дизайни маҳсулоти дӯзандагӣ дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос» чунин хулосабарорӣ карда шуд:

Аҳамияти мавзӯи диссертатсия дар шароити замони муосир бо муҳимияти ташаккул додани қобилияти эҷодии донишҷӯёни ихтисоси дизайни маҳсулоти дӯзандагӣ дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос муайян гардидааст.

Асосгузори сулҳу ваҳдати миллӣ - Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳаррам Эмомалӣ Раҳмон дар Паёми ҳарсолаи ҳеш ба Маҷлиси Олии кишвар ба масъалаи таҳсилот ва касбомӯзии шаҳрвандони ҷумҳурӣ таваҷҷуҳи махсус зоҳир менамояд. Хусусияти асосии Паёми Пешвои миллат дарку ҳалли муаммоҳои ҷомеа, пешрафти соҳаҳои иқтисодӣ ва иҷтимоӣ, ҳудшиносӣ ва ҳудогоҳии миллӣ тавассути рушди илм ва маориф аст. Чуноне, ки ӯ қайд менамояд: “Ояндаи мамлакат аз фаъолияти омӯзгор ва рушди илму маориф вобастагии зиёд дорад. Танҳо миллати босавод метавонад насли соҳибмаърифату донишманд ва кадрҳои арзандаи давронро ба воя расонад, пеш равад ва дар ҷомеаи мутамаддин мақоми арзандаи ҳудро пайдо намояд”.

Диссертатсияи номбурда дар сатҳи ҳуби илмиву назариявӣ ва амалӣ омода гардида, барои ҳалли масъалаи гузошташуда бо далелҳо асоснок карда шудааст. Дар диссертатсия қайд гардидааст, ки ҷамъият дар ҳамаи давраи замон ба одамони фаъолу боистеъдод талабот дошт, бинобар ин ҷидду ҷаҳди доимӣ ба фаҳмидани табиати эҷодӣ, ошкор сохтани қонуниятҳои он, саъю кӯшиши ба вучуд овардани назарияи мавзуне, ки раванди мураккаби фаъолияти эҷодии инсонро кушода медиҳад, табиӣ ва мантиқӣ аст. Дар иртибот бо ин нукта зарурати тақмили мундариҷа, шаклу методҳои раванди оmodасозии касбии мутахассисони донишгоҳҳои олии қайд карда мешавад. Алҳол тағйироти мазкур дар самти фаъолгардонии захираҳои дохилии раванди таҳсил ва ошкор сохтани қобилияти эҷодии донишҷӯёни донишгоҳҳои олии идома доранд. Омӯзгор натавонад бояд ба донишҷӯён дарс диҳад, балки дар онҳо қобилият ва талаботро ба эҷодкорӣ дар фаъолияти ҳаррӯзаи ҳуд бедор намояд. Ҳамчунин ба назар гирифташ лозим аст, ки ташаккули самарабахши қобилияти эҷодии донишҷӯён танҳо дар он маврид ба амал меояд, ки агар омӯзгор ҳудаш аз чунин қобилиятҳо бархурдор бошад ва донишҷӯёнро ба раванди эҷодӣ ворид сохта тавонад.

Дар ин самт самарабахшии оmodасозии дизайнерҳои оянда пурра аз ташаккули қобилияти эҷодкорона дигаргун сохтани воқеияти атроф, мустақилият дар ҳалли вазифаҳои амалӣ, тайёр будан ба ҳудтакмилдиҳӣ ва ҳудомӯзӣ тибқи имкониятҳои объективӣ субъективӣ вобаста аст. Бинобар ин дар марҳилаи муосир вазифаи асосии таҳсилу тарбиявӣ муҳайё кардани шароит барои ташаккули фаъолонаи иқтидори эҷодии шахсият ва амалигардонии он дар раванди фаъолияти таълимӣ ва касбӣ ба шумор меравад.

Мазмуну мундариҷаи диссертатсияи номбурда ба шиносномаи ихтисоси 6D012000 - Таҳсилоти касбӣ мутобиқат менамояд.

Аз тарафи докторант Ўзбекова М.А. мустақилона дар натиҷаи омӯзиш ва таҳлили асарҳои педагогиву методӣ ва мавриди таҳқиқ қарор додану ҷамъбаст намудани таҷрибаҳои донишгоҳҳои олий омода карда шудааст.

Ҳадафи таҳқиқот ин – коркард ва санҷиши озмоишии маҷмӯи шароитҳои педагогии ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯён дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос. Объекти таҳқиқот раванди ташаккули қобилияти эҷодӣ дар низоми омодагии донишҷӯёни ихтисоси дизайни маҳсулоти дӯзандагӣ дар кафедраи технология ва методикаи таълими они Муассисаи давлатии таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Гафуров” мебошад.

Навгони илмӣ таҳқиқот дар он аст, ки зарурат ва имконпазир будани ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯён дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос асоснок гардид, ки ҷанбаҳои зеринро фаро мегирад: қобилияти дарки образи бадеӣ, тафаккури ҷазоӣ ва образнок, хотираи бинӣ, таҳайюли эҷодӣ, осонӣ ва вусъати монандкунӣ (ассотсиатсия), муносибати эмотсионалӣ ба ҷаҳолият, сифатҳои сенсомоторӣ, коршоямӣ, мустақилият ва ғайраҳои танқидӣ; шароитҳои педагогии ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯён дар раванди таълими тарҳрезии либос ошкор ва аз ҷиҳати илмӣ асоснок гардиданд, аз он ҷумла: мундариҷаи вариативии маводи таълим; шакли инфиродии ташкили ҷаҳолияти таълимӣ; қори донишҷӯӣ аз рӯи барномаи шахсии таълим; имконияти интиҳоби мустақилонаи амсила барои тартиб додани тарҳи маҳсулот; сатҳҳои зоҳир гардидани эҷодкорӣ ва мустақилият дар ҷаҳолияти таълимии донишҷӯён дар устохонаи маҳсулоти дӯзандагӣ зимни тайёркунии маҳсулоти аз ҷониби онҳо интиҳобшуда муайян гардиданд.

Арзиши назариявии таҳқиқот дар он мебошад, ки қори қори тавсияҳои методӣ барои ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯёни ихтисоси дизайни маҳсулоти дӯзандагӣ дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос коркард шуд; натиҷаҳои таҳқиқот барои омодагӣ ва коркарди маводи таълимӣ-методӣ заминаи назариявӣ фароҳам меоранд.

Аҳамияти амалии таҳқиқот дар он аст, ки коркард ва тариқи озмоиш санҷида шудани методикаи таълиме, ки мундариҷаи вариативии ҷаҳолияти таълимии донишҷӯён дар устохонаи дӯзандагӣ, шакли инфиродии ташкили онро дар бар гирифта, ба ташаккули қобилияти донишҷӯён мусоидат менамояд. Се дастури таълимӣ-методии “Истифодаи қонуниятҳои нақшакашӣ дар тарҳрезии либос”, “Тарҳрезии либос” ва “Низоми автоматикунӣ ва лоиҳакашии либос”, ки аз ҷониби докторант коркард шудааст, мавриди истифодаи омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти

олӣ дар раванди гузаронидани машғулиятҳои таълимӣ, факултативҳо ва маҳфилҳои “Тарроҳии либос” қарор гирифт.

Мӯхтавои асосии диссертатсия дар интишороти зерин дарҷ гардидаанд:

I. Мақолаҳои дар нашрияҳои тақризшаванда бачопрасида:

- [1-М] Ёзбекова М.А. Тарбияи зебоипарастии донишҷӯён дар дарсҳои технология // Паёми Донишгоҳи давлатии Қурғонтеппа ба номи Н. Хусрав №3/1- (52) 2018 С.127-130
- [2-М] Ёзбекова М.А. Ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯён дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос // “Номаи донишгоҳ” Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ, ш. Хучанд. №1 (58) 2019
- [3-М] Ёзбекова М.А. Педагогические условия формирования творческих способностей студентов // Вестник таджикского национального университета (научный журнал). Душанбе, №5, 2019, - С.
- [4-М] Ёзбекова М.А. Формирование творческих способностей студентов-дизайнеров как педагогическая проблема // Вестник таджикского национального университета (научный журнал). Душанбе, №5, 2019, - С
- [5-М] Ёзбекова М.А. Ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯён бо усули “Хучуми ақлӣ” // “Номаи донишгоҳ” Силсилаи илмҳои гуманитарӣ ва ҷомеашиносӣ, ш. Хучанд. №3 (60) 2019.

II. Мақолаҳои илмие, ки дар дигар нашрияҳо ҷоп шудаанд:

- [6-М] Ёзбекова М.А. Формирование творческих способностей студентов – будущих дизайнеров // Международный научно- практический журнал “Теория и практика современной науки”, ISSN 2412-9682, Россия, г. Саратов, 2019 г.
- [7-М] Ёзбекова М.А. Методические аспекты формирования творческих способностей студентов специальности дизайн швейных изделий // Международный научно-практический журнал "Мировая наука".№ 2 (23). Россия, г. Саратов, 2019.

III. Китобҳои дарсӣ, нишондоди методӣ

- [8-М] Ёзбекова М.А.. Истифодаи қонуниятҳои нақшакашӣ дар тарҳрезии либос / С.А. Турсунов, М.А. Ёзбекова Нашриёти “Нури маърифат”. ш. Хучанд, 2020.- 150с.
- [9-М] Ёзбекова М.А.. Тарҳрезии либос / М.А. Ёзбекова, М.М. Таирова. Нашриёти “Нури маърифат”. ш. Хучанд, 2020.- 185с.
- [10-М] Ёзбекова М.А.. Низомии автоматикунонӣ ва лоиҳакашии либос / М.М. Таирова, М.А. Ёзбекова Нашриёти “Нури маърифат”. ш. Хучанд, 2020.- 150с.

IV. Мақолаҳои илмӣ:

- [11-М] Ўзбекова М.А. Аҳамияти истифодаи таҷрибаҳои пешқадам дар баланд бардоштани сифати таълим // Масъалаҳои таърих, назария ва методикаи таълими фанҳои графикӣ ва технология (Маҷмӯи мақолаҳо). Хучанд: "Ношир" 2017.
- [12-М] Ўзбекова М.А. Бозиҳои дидактикӣ чун усули ташаккули эҷодии маҳорати хонандагон // Пайроҳаи илм. Маҷмӯи мақолаҳо бахшида ба Соли рушди сайёҳӣ ва эҳёи анъанаҳои миллӣ-Хучанд 2018.
- [13-М] Ўзбекова М.А. Нақши шавқ ва қобилият дар ташаккули маҳорати эҷодкории донишҷӯён // Конфронси илмӣ-амалии вилоятӣ дар мавзӯи "Роҳҳо, усулҳо ва методикаи омӯзиши ҳунарҳои миллӣ дар дарсҳои технология ва санъати тасвирӣ" бахшида ба 25-солагии Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Соли ҷавонон ва 85-солагии Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Гафуров. Ношир, 2019.
- [14-М] Ўзбекова М.А. Роҳҳои ташаккул додани фаъолияти эҷодии омӯзгорони оянда дар раванди таълим // Маводи конфронси илмӣ-амалии умумидонишгоҳии "Масъалаҳои мубрами таълиму тарбияи насли наврас". Хучанд, 2019
- [15-М] Ўзбекова М.А. Проблема развития творческих способностей студентов при изучении дисциплины "Конструирования одежды" // Конференсияи илмӣ-назариявӣ бахшида ба "Солҳои рушди деҳот, сайёҳӣ ва ҳунарҳои мардумӣ" ва 70 солагии олими шинохта, муҳаққиқи таърихи санъати тасвирии тоҷик, номзади илмҳои педагогӣ, дотсент, Аълочии маорифи Ҷумҳурии Тоҷикистон, аъзои Академияи мусавварии Тоҷикистон Салимбой Ҳасанов тахти унвони "Таълими фанҳо дар муносибати босалоҳият". Хучанд, 2019
- [16-М] Ўзбекова М.А. Асосҳои назариявии инкишофи қобилиятҳои эҷодии шахсият дар фаъолияти амалӣ // Дар пайроҳаи илм. Маҷмӯи мақолаҳо бахшида ба Соли рушди сайёҳӣ ва эҳёи анъанаҳои миллӣ-Хучанд, 2019с.
- [17-М] Ўзбекова М.А. Асосҳои равонӣ-педагии инкишофи қобилиятҳои шахсият // Шамъи ирфон. Хучанд 2019
- [18-М] Ўзбекова М.А. Факторы профессионально-личностного развития будущего дизайнера швейных изделий в высшем учебном заведении // Шамъи ирфон. Хучанд 2019
- [19-М] Ўзбекова М.А. Оид ба муаммои қобилияти эҷодкории донишҷӯён // Маводи конференсияи илмӣ-амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи "Муносибати босалоҳият дар таълими фанҳои табиӣ-риёзӣ: воқеият ва имкониятҳо дар шароити татбиқшавии он", Хучанд. 2019.
- [20-М] Ўзбекова М.А. Мақом ва аҳамияти ҳунарҳои халқӣ дар ташаккули ҳисси зебопарастии донишҷӯён // Конфронси илмӣ-амалии вилоятӣ дар мавзӯи "Роҳҳо, усулҳо ва методикаи омӯзиши ҳунарҳои миллӣ дар дарсҳои технология ва санъати тасвирӣ" бахшида ба 25-солагии Иҷлосияи XVI Шӯрои Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Соли ҷавонон ва

85-солагии Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров 2019.

[21-М] Ёзбекова М.А. Факторы влияющие на моделирование и конструирование одежды // Конфронси илмӣ- амалии вилояти «Муаммоҳои муосири раванди таълими математика ва технологияи иттилоотӣ дар муассисаҳои таҳсилоти олии ва миёнаи умумӣ» бахшида ба 30- солагии Истиқлолияти ҚТ. Хучанд, 2019.

Қарор қабул карда шуд:

Диссертатсияи Ёзбекова Мунира Абдушукуровна дар мавзӯи «Ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯёни ихтисоси дизайни маҳсулоти дӯзандагӣ дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос» аз нигоҳи мазмун ва мӯҳтаво муҳим арзёбӣ гардида, ҷавобгӯй ба меёр ва талаботҳои Низомнома дар бораи тартиби пешниҳоди унвонҳои илмӣ мебошад.

Диссертатсияи Ёзбекова Мунира Абдушукуровна дар мавзӯи «Ташаккули қобилияти эҷодии донишҷӯёни ихтисоси дизайни маҳсулоти дӯзандагӣ дар раванди таълими фанни тарҳрезии либос» барои соҳиб шудан ба дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D012000 - Таҳсилоти касбӣ пешниҳод карда шавад.

Хулоса аз тарафи номзоди илмҳои педагогӣ, мудири кафедра Элмуродова Садбарг Худойназаровна тартиб дода шуда, дар ҷаласаи кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии Муассисаи давлатии таълимии «Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» қабул карда шудааст, ки дар ҷаласа 26 нафар иштирок доштанд, ки аз онҳо «тарафдор» 26 нафар, «муқобил» 0 нафар. Суратҷаласаи № 9 аз 27 апрели соли 2020.

Мудири кафедраи педагогикаи
иҷтимоӣ ва касбии МДТ

«Донишгоҳи давлатии Хучанд
ба номи академик Б. Ғафуров»,
номзоди илмҳои педагогӣ, дотсент

Элмуродова С.Х.

Маълумот барои тамос:

Суроға: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хучанд, г.Мавлонбеков-1

Тел. (+992)927233378. Почтаи элек.: Sad barg_68@br.ru вебсайт: www.hgu.tj

Имзои Элмуродова С.Х.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори ШК ва КМ-и МДТ «Донишгоҳи
давлатии Хучанд ба номи академик
Бобочон Ғафуров»

Ашрапова З.Н.